

הנחיות מחלקת הבטיחות לעבודה עם רקמות ונוזלי גוף האדם

הסיכונים אליהם חשופים העובדים עם נוזלי גוף האדם נובעים מהאפשרות להימצאות פתוגנים (מיקרואורגניזמים מחוללי מחלות) בנוזלי הגוף השונים וברקמות האדם. הפתוגנים העלולים להימצא כוללים בין השאר: וירוס צהבת (Hepatitis B virus – HBV), וירוס צהבת C (Hepatitis C virus – HCV), וירוס האיידס (Human immunodeficiency virus – HIV). לפיכך, העובדים עם נוזלי גוף ורקמות חשופים למחלות חמורות ולעיתים אף מסכנות חיים.

הנחיות העבודה (בנוסף להנחיות הבסיסיות לעבודה במעבדה ביולוגית):

התייחסו/י לכל חומר שמקורו בגוף האדם כגורם מדבק. פעלי/י בהתאם להנחיות!

- יש להתמגן בצידוד מגן אישי הכולל: כפפות, חלוק סגור בעל שרוולים ארוכים המסתיימים בגומיה. משקפי מגן סגורות ונשמית למניעת חשיפה של מערכת הנשימה, ריריות הפה, האף והעיניים.
- יש להסיר לחלוטין את ציוד המגן האישי המזוהם בסיום העבודה ואין לצאת מהמעבדה בצידוד מזוהם. לאחר הסרת הכפפות יש לרחוץ את הידיים במים וסבון טרם היציאה מהמעבדה.
- בזמן העבודה עם כפפות אין לגעת בעיניים, בפנים או בשיער. אין לגעת בצידוד המיועד לשימוש כללי כגון, טלפון, מקלדת מחשב וכדו'.
- אין לגעת בחומר מזוהם או במכשיר בו נעשה שימוש עם חומר מזוהם ללא כפפות.
- את העבודה עם נוזלי הגוף או הרקמות יש לבצע במנדף ביולוגי class II תקין בלבד, בהתאם להוראות השימוש במנדף ביולוגי ולהימנע מחסימת פתחי איוורור המנדף. במידה ויש צורך להוציא מהמנדף (למשל לצורך סירכוז), יש לעשות זאת במבחנות סגורות בלבד (פתיחתן תתבצע במנדף ביולוגי בלבד).
- על משטח העבודה להיות מכוסה בפד/נייר עבודה האטום לנוזלים מלמטה. יש להסיר את הפד/הנייר ולהשליכו לפח הפסולת הביולוגית בתום העבודה. בכל אופן, יש לבצע חיטוי של משטח העבודה (גם אם כוסה) לפחות אחת ליום באמצעות אתנול 70% טרי.
- יש להשתמש בצידוד מתכלה, חד-פעמי (פיפטות, מבחנות וכו') ככל שניתן.
- בהפרדת סרום או פלסמה מדגימת דם, הסירכוז יתבצע במבחנות אטומות בפקק מתאים, ובמכלים סגורים, כשהצנטריפוגה סגורה. בתום הקרישה או הסירכוז, יש להעבירם בפיפטה ביניקה מכנית. אסור למזוג סרום או פלסמה ממבחנה למבחנה.
- איזורים בעלי סיכון גבוה במעבדה ומיכשור המשמש לעבודה עם נוזלי גוף ישולטו בסמל ה-biohazard.
- אין לאכול, לשתות, לעשן או להתאפר במעבדה! אין לאחסן אוכל ושתייה במקרר מעבדתי.

- 11) העברת חומר מזהם מיחידה ליחידה תיעשה במכל קשיח (בלתי שביר), אטום ונוח לשימוש ולטלטול. לפני ההעברה, המכל יעבור חיטוי בחלקו החיצוני באתנול 70% טרי או חומר חיטוי מתאים אחר. המכל יסומן ב: סמל ה-biohazard ושם החוקר האחראי.
- 12) השתמש/י בחפצים חדים בזהירות רבה.
- מזרקים, אין להחזיר את המכסה למחט לאחר השימוש או להפרידה מהמזרק אלא להשליכם מיד למיכל הפסולת החדה.
- מזרקים ומחטים, וכל פסולת מזוהמת של חפצים חדים, יש לאסוף בכלי קשיח וסגור המיועד לחפצים חדים (Sharps), מסומן עם סמל ה-biohazard. הורדת מחטים ממזרק - במתקן להסרת מחטים בלבד אשר במכסה מיכל הפינוי.
- לעיקור: הוסף 100 מ"ל מים לכלי לפני סגירתו והכנסתו לאוטוקלאב לעיקור. לאחר העיקור, ניתן לפנות את הכלי הסגור, מסומן בטייפ אוטוקלאב (אשר מצביע על עיקור), כפסולת רגילה.
- 13) בפסולת הביולוגית יש לטפל בהתאם להנחיות פינוי הפסולת הביולוגית המפורטות בנוהל הבטיחות במעבדה ביולוגית וכימית.
- 14) הטיפול בשפך יתבצע בהתאם להנחיות הטיפול בשפך ברמת בטיחות 2 (ולא 1) המפורטות בנוהל הבטיחות במעבדה ביולוגית וכימית.
- 15) תאונות פיזיות וכן כל מקרה של חשיפה משמעותית לגורם ביולוגי ידווחו מיידית לראש המעבדה ולממונה בטיחות ביולוגית.
- 16) מחלקת הבטיחות ממליצה מאוד לכל העובדים החשופים לנזלי גוף לקבל חיסון נגד צהבת B. באם העובד מסרב לקבל חיסון זה, עליו לחתום על טופס המצהיר כי הוא מודע לסכנות שבאי-קבלת החיסון ובכל זאת בוחר שלא להתחסן.